

Ve společenství s Bohem

Charakteristika života ve společenství s Bohem,
jež je světlem: Co říkáme a jak žijeme.

1J 1,1-10

JAN ASSZONYI

Nový rok 2015

VE SPOLEČENSTVÍ S BOHEM

Na cestu do nového roku ve společenství s Bohem, který je světlo – Říkáme-li, že s ním máme společenství a přitom chodíme ve tmě...

Čtení: 1J 1,1-10

Písně pěveckého sboru

Ó náš milý Bože (Jan Karafiát, Broučci 1876 / Otmar Mácha)

Ó náš milý Bože, povstali jsme z lože, a pěkně Tě prosíme, dej, ať se Tě bojíme, bojíme a posloucháme, a přitom se rádi máme.

Haleluja, můj Pán svobodu dává

(spirituál, český text Jan Keřkovský, Kapky, ČCE Brno)

Haleluja, ó můj Pán svobodu dává dětem svým, už i moře dělí, k cíli dál zas můžem jít. V noci oheň, ve dne dým, už i moře dělí, k cíli dál zas můžem jít.

První čtení

(B21) *Žalmy 18,26-31 Ty, Pane, s věrným nakládáš věrně, k oddanému se chováš oddaně, 27 s čistým člověkem čistě naložíš, od zvráceného se však odvracíš. 28 Ty sám zachraňuješ ubožáky, pohledy povýšených ale ponížíš. 29 Ty, Hospodine, rozsvěcíš mou svíci, můj Bůh mi září v tmách. 30 S tebou vyrazím proti vojsku, ve svém Bohu hradby překonám! 31 Jak dokonalá je cesta Boží, jak ryzí je, co praví Hospodin - on je štít všech, kdo v něho doufají!*

32 Kdo by byl Bohem kromě Hospodina? Kdo by byl skalou, ne-li náš Bůh?

33 Tento Bůh mě vyzbrojuje silou, on činí dokonalou cestu mou. 34 Mým nohám udílí hbitost laní, staví mě na mé výšiny. 35 Mé paže učí, jak

obstát v boji, mé ruce napínají i luk bronzový. 36 Podal jsi mi štít své spásy, podepřel jsi mě svou pravicí, sklonil ses, abys mě povýšil!

37 Daroval jsi mým krokům volnost, mé nohy nesklouznou.

Kázání

Na cestu do nového roku jsem vybral čtení z prvního listu Janova - 1J 1.

Čtení Písma

1 Janův 1,1-10 (celá)

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, **to zvěstujeme: Slovo života.** 2 Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven.

3 Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste se spolu s námi podíleli na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem. 4 To píšeme, aby naše radost byla úplná.

5 A **toto je zvěst**, kterou jsme od něho slyšeli a vám ji oznamujeme: že **Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy.**

6 **Říkáme-li, že s ním máme společenství, a přitom chodíme ve tmě,** lžeme a nečiníme pravdu. 7 Jestliže však chodíme v světle, jako on je v světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše, jeho Syna, nás očišťuje od každého hříchu.

8 **Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není.** 9 Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti. 10 **Říkáme-li, že jsme nezhřešili, děláme z něho lháře a jeho slovo v nás není.**

Janovo povzbuzení do doby duchovních zmatků

Prvokřesťanské maloasijské sbory žily v době velikých duchovních zmatků. Jejich víra byla nejenom pod vnějším tlakem pronásledování a znevažování ze strany společnosti. A byla pod tlakem také zevnitř. Jan má při psaní svých dopisů před sebou „křesťany“ („*křesťanské*“ *autority - učitele*), kteří znejišťovali a mátlí věřící. Brali jim jistotu víry a brali jim radost z víry.

Čelit vnějšímu nepřátelství, protivenství a nepochopení, urážkám a posměchu, to je jedna věc, ale mít u toho zároveň vnitřní pochybnosti o pravosti a plnosti víry, mít pochybnosti o tom, zdali člověk skutečně má společenství s Bohem, to je cosi, co bere člověku síly k životu.

Jan se ve svém dopise snaží upokojit a povzbudit Boží lid („obyčejně věřící“, kteří prostě žili vírou a formovali svůj život podle Kristových příkázání), jehož víra byla zevnitř naleptávána mylnými názory (že jim cosi chybí - hlubší poznání, mystické a nadpřirozené zážitky, povznesení na vyšší rovinu duchovnosti). Jan přináší slovo jistoty „obyčejným věřícím“ - Slovo života, Slovo věčného života. Ne nadarmo dodává, že je to jisté Slovo, protože se ho jejich ruce (ruce apoštolů) dotýkaly, měli s ním bezprostřední kontakt, a proto opravdu vědí a mohou ho dosvědčovat v plnosti a jistotě. Jan přináší slovo, které má obnovit radost a pokoj - „*To vám píšeme, aby vaše radost byla úplná.*“ (1,4).

Doba našich současných duchovních zmatků

(a) Ve vnějších tlacích

Jestli potřebovala takové povzbuzení a jistoty víry církev v Janově době, potřebujeme to i my. **Žijeme v době duchovních zmatků zvnějšíšku.** K ekonomickým (materiálním) tlakům se přidala krize identity. Cítíme, že naše společnost (česká i evropská) si nějak neví rady s vlastní identitou, tolerancí a svobodou, na níž naráží podivná politika Ruska na východě a hrozby islámských radikálů na blízkém východě (a také v muslimských komunitách západních zemí). A nemluvím tady o nějaké vzdálené politice. Jedná se o skutečnosti, které na nás chrlí sdělovací prostředky se svými analýzami a návrhy snad každý den. Toto jsou skutečnosti, které na nás působí, my o nich přemýšlíme a se svými spolupracovníky, kolegy, sousedy či přáteli mluvíme.

Společnost je zmatená a v obavách. Mojí otázkou je, **co do tohoto prostředí vnášíme my křesťané**, lidé víry. **Můžeme se** k všeobecné panice přidávat, což může vést buď k **chvění a pocitům bezmocnosti** anebo naopak až k jakémusi křesťanskému **militantnímu postoji a výzvam k boji** - samozřejmě duchovnímu boji - proti nepřátelům (muslimům či jiným). Anebo do našeho prostředí **budeme vnášet pokoj a jistotu víry v Boha**, který má ve své ruce

nejenom Boží lid, ale celý svět; v Bohu, který má své vlastní způsoby, jimiž rozvrací ve svůj čas záměry svévolníků. Zdá se mi, že **naše společnost - naši přátelé - potřebují slyšet skutečně Slovo života** - slovo naděje, ne slova strachu a obav. Je to slovo, jehož jádrem je Bůh, který je světlo, Bůh který vnáší světlo do našich temnot, obav či pocitů bezmocnosti.

Abychom mohli jako apoštol Jan **přinášet Slovo života** o Bohu, který je světlem ve tmách, **potřebujeme vnitřní jistotu**, že s ním máme společenství; potřebujeme zakoušet, že On je naším - mým - světlem, které září do temnot mého života.

(b) Ve vnitřních tlacích

Jako církev Janovy doby i můžeme prožívat nejenom vnější tlaky, které působí na naši víru, ale také **vnitřní tlaky**. Jsou to tlaky, které přicházejí **zevnitř křesťanského světa** a **vnášíjí do života nejistotu v tom, zdali naše víra je plná** a zdali máme skutečně plné společenství s Bohem. Zvlášt to prožíváme v situacích, když se modlíme, a přece...

- prožíváme neúspěch;
- dotýkají se nás nemoci, které zůstávají a někteří řeknou, že je to proto, že jsme ještě nevymýtili hluboké kořeny hříchu ze života svého anebo svých předků;
- chybí nám projevy víry a duchovního života, které jiní mají: v Janově době to bylo větší a hlubší „poznání“ - jakýsi hluboký a mystický vhled, který přináší plnou a jinou kvalitu křesťanského života - to do té míry, že člověk nemůže zhřešit, protože poznání buď očisťuje každé jednání (*i to, které je jinak hříchem*) anebo na něm (*skutcích*) vůbec nezáleží, nebere se v úvahu.

Všechny tyto **vnitřní tlaky** (a mnohé z nich jsou dobře a upřímně myšlené) **zpochybňují víru**. Říkají nám totiž, že nám něco chybí, že jsme křesťany druhé řady - neúplnými křesťany; že bychom mohli mít něco víc, postoupit ve společenství s Bohem někam dál, hlouběji, pravdivěji - skutečněji. Naše

víra se může ocitnout ve zmatku, pochybnostech a nejistotě. Přestává být zdrojem naděje, radosti, víry a odvahy.

(c) Jistota plného společenství s Bohem

Chtěl jsem nám tedy na cestu do nového roku připomenout slovo apoštola Jana, které **i nám chce dát plnou vnitřní jistotu víry a plnou radost** z toho, že ač nemusíme prožívat nic mimořádného a „pouze“ věříme v odpuštění hříchů, Boží milost a spravedlnost a chceme žít podle Písma, přesto plně patříme Bohu a máme s ním společenství. **Prostá a upřímná víra, která usiluje věrně a v Boží bázni žít svatě** podle světla, které na náš život vrhá Boží slovo – to slovo, které ztělesňoval Pán Ježíš – je znamením společenství s Bohem.

Nic na tom nemění ani fakt, že tváří tvář Kristovým přikázáním **shledáváme, jak jsme hříšní** a nedokážeme dostat jeho svatosti. Vlastně je to, jak říká Jan, právě znamením toho, že **máme** společenství s Bohem. Na lidskou upřímnost, v níž v Božím světle vyznáváme své hříchy, dostáváme ujištění o odpuštění: **„Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti...“**. Je to pravý opak toho, co zpochybňuje naše společenství s Pánem Ježíšem, totiž **„řikáme-li, že jsme nezhřešili...“**. **Vědomí hříchu je jedním z jistých poznávacích znamení společenství s Bohem**. Skoro se zdá, že **tato hluboce pokořující zkušenost nedostatečnosti žít svatý Kristův život, vypovídá o obecné pravosti křesťanského života mnohem víc, než cokoli jiného, a to právě pro svou obecnost**. Pokořující zkušenost hříšnosti totiž sdílíme všichni. Všechny ostatní zkušenosti duchovních výšin bývají navýsost individuální a nemohou být zobecněny.

Evangelium (*Slovo života, Slovo věčného života*), ona radostná zpráva, kterou Jan přináší svým posluchačům, a tedy i nám, spočívá v tom, že **jistota společenství s Bohem stojí na Božím odpuštění, které je nové každý den**.

(d) Výzva – parenese

Chodíme ve světle

Z Janova ujištění, které nám chce dát jistotu v tom, že máme společenství s Bohem, i když naši jedinou duchovní zkušeností je vědomí nedostatečnosti žít svatý život, **vyplývá i povzbuzení** k tomu, o co usilovat (*kam napřít síly své zbožnosti*).

Jestli chtěl Jan k něčemu **povzbudit** své posluchače, pak to byl život - **chození - ve světle a ne ve tmě**. Klíčovým prvkem pravosti duchovního života jsou každodenní skutky života podle Kristova zákona. **Hlásíme-li se k Bohu, žijme tak, jak to chce on**.

Ostatně Jan tady neříká **s ohledem na dějiny starozákonního vyvoleného lidu** vůbec nic nového. Největším **úskalím zbožného života** SZ Izraele byl vždycky **životní styl**. Tam Izrael napořád selhával - ve vzájemných vztazích i vztazích k okolí. Vyznání úst a bohoslužba v chrámě, kterou se hlásili k Boží přítomnosti a dědictví, to problém nebyl. Život byl problém.

V trochu jiné podobě se to opakovalo v Janově době a myslím, že právě zde je **úskalí každé, i té naší, doby: jednota vyznání a jednota praktického svatého života**. I my tedy **chceme přijmout** kromě ujištění o tom, že máme společenství s Bohem, také **povzbuzení: chodme (žijme) ve světle, ne tmě**.

Mám potřebu k tomu ještě něco dodat. „**Chození ve světle a ve tmě**“ - jsou to **metafory**. Někdy se mi zdá (*a docela rád bych se mýlil*), že už nám (*sboru, církvi*) tyto metafory nestačí, že k nám příliš nepronikají a neoslovují nás. Jakoby už pro nás byly jaksi odtaziť a nepřilíš živé. Jakoby ztratily náboj, který nás má někam pohnout. Nevykládáme je nakonec podle toho, co nám vyhovuje, tedy za světlo vydáváme nakonec to, co je tmou (*tak tomu bylo s falešnými učiteli v Janově době: mysleli si, že chodí ve světle, ale ve skutečnosti chodili ve tmě*)? Co je světlo? Co je tma? Co je chození ve světle, co je chození ve tmě?

Překlad metafor – hledání konkrétního obsahu

Umíme metafory ještě překládat? Víme, kam míří a co se za nimi skrývá? Vnímáme samozřejmě, že **světlo je symbolem poznání** oproti temnotě nevědění,

a tedy potřebujeme hledat světlo Boží pravdy mířící do temnoty světa? Vnímáme, že Boží světlo svítí do nitra, v němž odhaluje vše, co tam je? Vnímáme, že světlo svítí na cestu (ukazuje kudy jít), kde se pravda aplikuje v životě - „na cestě“?

Žít ve společenství s Bohem, který je světlo, **vždycky znamenalo hledání** toho, co to konkrétně znamená, tedy: **k jakému poznání nás vede, k jaké upřímnosti nás vede a k jakým směrům a činům nás vede.** Vždycky bylo potřeba dávat obecným obrazům a metaforám obsah. Jsou nám právě a jenom pomocí, nápovědou. Tu je někdy možné dávat třeba i z kazatelny, mnohem častěji je to ale osobní úkol pro každého křesťana: číst slovo evangelia, hledat pravdu Kristova zákona dávat jí tělo ve vlastním životě...

Byla a je to napořád výzva pro život každého křesťana - hledat, co znamená žít a chodit ve světle, jímž je Bůh sám, Pán Ježíš Kristus a jeho Slovo, evangelium.

To světlo ve tmě svítí

Na počátku dalšího roku se spolu smíme těšit z toho, že máme společenství s Bohem. Smíme se radovat z toho, že Pán Ježíš proto přišel a stal se člověkem, abychom mohli mít s naším nebeským Otcem cosi společného - jeho Slovo, jeho řady, jeho záměry. Smíme prožít radost z toho, že - jak to pověděl Jan na počátku svého evangelia - Boží světlo ve tmě vnějších okolností našeho života svítí. Svítí a bude svítit na nás, do našeho života a před náš život. Do dalších dní smíme jít s odvahou, protože Bůh, který je světlo, svítí a bude svítit. Nic mu v tom nemůže zabránit. => Na místě je vděčnost!

A k vděčnosti smíme přidat i nové rozhodnutí: hledat v upřímnosti a otevřenosti světlo Boží pravdy a žít ve světle Boží pravdy. + dvojí slovo závěrem:

Davidova slova – Davidův příklad

2 Samuelova 22:21-22.26-29 Hospodin mi odplatil podle mé spravedlnosti, odměnil mě podle čistoty mých rukou, 22 neboť jsem dbal na Hospodinovy cesty, neodvrátil jsem se svévolně od svého Boha... 26 Ty věrnému osvědčujеш věrnost, muži dokonalému svou dokonalost, 27 ryzímu

svou ryzost osvědčuješ, s neupřímným se však pouštíš do zápasu. 28 A lid ponížený zachraňuješ, ale svým pohledem ponižuješ povýšené. 29 Ty jsi moje světlo, Hospodine. Hospodin mi září do mých temnot.

Slova Pána Ježíše

Jan 8,12 Ježíš k nim opět promluvil a řekl: "Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života."

Společná píseň – KK 340 je pro mne ještě naděje
– KK 134 Pokoj Vám a Bohu čest, dík a sláva

Modlitby – Přímluvy

- za rozpoznání toho, jak se věci mají v Božím světle
- za odvahu žít podle toho, co vyznáváme – podle Kristových přikázání.

Požehnání

Jan 12,36 Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste se stali syny světla." **Matouš 5,16** Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Žalmy 89,16-18 Blaze lidu, který zná vítězný hlahol, který chodí ve světle tvé tváře, Hospodine. 17 Budou jásat každý den v tvém jménu, pozvedá je tvoje spravedlnost, 18 neboť ty jsi leskem jejich moci; tvou přízní se náš roh zvedá.

Další texty – pro případ 😊

Izajáš 2,2-5 I stane se v posledních dnech, že se hora Hospodinova domu bude tyčit nad vrcholy hor, bude povznesena nad pahorky a budou k ní proudit všechny pronárody. 3 Mnohé národy půjdou a budou se pobízet: "Pojďte, vystupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova. Bude nás učít svým cestám a my po jeho stezkách budeme chodit." Ze Sijónu vyjde zákon, slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. 4 On bude soudit pronárody, on ztrestá národy mnohé. I překují své meče na radlice svá kopí na vinařské nože. Pronárod nepozdvihne meč proti pronárodu, nebudou se již cvičit v boji. 5 **Nuže, dome Jákobův, chodme v Hospodinově světle!**

Žalmy 43,3 Sešli své světlo a svoji věrnost; ty ať mě vedou..